

lással, de félnek, hogy mi szavukon fogjuk őket. Pedig ha tudnák, hogy örömtüzeket nyujtanának itt a Lomniczi csucstól a határvidékig, ha a fenyegetésüket beváltanák?

Egyelőre hát csak fenekednek. Szentelenkednek. Megpróbálják, hátha mégis sikerülne bennünket megtörni. De hát a sok szemtelenkedésnek, a sok inzultusnak az lesz a vége, hogy Magyarország csakugyan megunja a dolgot, fölébred bennünk a régi oroszlan, amelyet birkává szeretnének változtatni és bekapja az orra körül okvetetlenkedő legyet.

Ha tehát az osztrák támad, az osztrák bánja. Mi nem bánjuk. Házasságunk az osztrákkal se nem érdek házasság, se nem szerelmi házasság. Hát mi a tatárnak folytassuk tovább?

Politika.

A képviselőház legközelebb december hó 18-án, pénteken délelőtt 10 órakor tart ülést, amelynek napirendjére az ujonczjavaslatok feletti vita folytatása van kitűzve.

A delegációk. A magyar delegáció tagjai tegnap déli 1 órakor a delegáció termében megtartották rendes kijelölő értekezletüket, amelyben a kormány részéről gróf Tisza István miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter vett részt. A jelölések a következők: elnök gróf Szapáry Gyula, alelnök Szell Kalmán, házelnök báró Wodianer Albert, jegyzők: Münnich Aurél

— Hat aztán miben állott a tökéletlensége? kérdezte egy sovány, villogó szemű rab.

— Abban is, hogy ész nélkül bomlott a fehérség után. Naphosszat csak a szoknyán jart az esze, Ebből kerekedett a nagy baja is. Mert mikor a szerviánust megfojtotta, egy özvegy bodnárné volt a szeretője. Olyan jófejta. Ősmertem még mikor az ura élt. Julisnak hiták. Nem volt se szép, se csunya, csak olyan közönséges, hanem a nyelve, az helyén volt. Az arkangyal is lebeszélte volna a lábáról. Aztán nagyon tudott cifrázkodni. Minduntalan más viganó, piros csizma, osztrák gyöngy, meg kalásis a nyakán. A pruszlikja selyem . . . Ezzel vette meg a Miska lelkét. Nem győzte pénzzel, mert az asszony telhetetlen volt, mint a papzsák. A Miska már egyszer két esztendő óta ült miatta, mikor az öreg szerviánus arra a tájékról került. Én is is itthon voltam. Nekem szólt akkor először a Miska. Csak úgy mondta, mintha semmi se lenne hogy el kéne pusztítani azt az öreg szerviánust, csoda sok pénze van. Én aztán nagyon rászóltam a Miskára. Olyanra, mondom, ne gondolj. Az kitudódik. A gyilkosságot a tyúk is kikaparja. Aztán meg hát az ilyen esetnek más bibije is van. Sokat beszéltem neki. Hallgatta is, meg nem is. Aztán elment.

Harmadnapra holtan találták az udvaron a szerviánust. Megvolt fojtva kézzel. Láttam a tulajdon szememmel. Tudtam mindjárt, hogy a Miska keze jart a dologban. Talalkoztam is vele egy dülő uton harmadnapra. Csak úgy köszönt, beszélgetett,

br. Rudnyánszky József és Kristóffy József. A költségvetési albizottság tagjai: br. Wodianer Albert, Szerb György és br. Rudnyánszky József. A napilírázó albizottság tagjai: Verner Gyula, Gáll József, Kubinyi Géza, Kussevics Szvetozár és gróf Teleki Sándor.

— A külügyi albizottság tagjai Andrássy Gyula és Tivadar grófok, Apponyi Lajos gróf, Beksics Gusztáv, Brankovics György patriárka, Dedovics György, Falk Miska, Gáll József, Hadik Barkóczy Endre gróf, Hodossy Imre, Khuen-Hédervary Károly gróf, Klobusiczky János, Kristóffy József, Papp Géza, Széchenyi Manó gróf, Láng Lajos, Rakovszky István, Samassa József, Josipovich Géza, Szemere Miklós, Zichy János gróf, Verner Gyula, Ugron Gábor, és Okolicsányi László. — A pénzügyi albizottság tagja: Bohus Zsigmond báró, Dókus Ernő, Vörös László, Harkányi Frigyes báró, Francisci Henrik, Szerb György, Wilczek Frigyes gróf és Wodianer Albert báró. A hadügyi albizottság tagjai: Apponyi Albert gróf, Bolgár Ferencz, Cziráky Antal gróf, Daniel Gábor, — Ernuszt Kelemen, Eszterházy Miklós herceg, Tomasics Miklós, Hegedüs Sándor, Keglevich István gróf, Jakabffy Imre, Lukács Antal, Miklós Ödön, Münnich Aurél, Okolicsányi László, Darányi Ignác, Rakovszky István, Rudnyánszky József báró, Szentiványi Árpád, Szerb György, Széchenyi Imre gróf, Ugron Gábor, Zichy János gróf és Laszkary Gyula. A tengerészeti albizottság tagjai: Bolgár Ferencz, Daniel Ernő báró, Kubinyi Géza, Kussevics Szvetozár, Okolicsányi László, Pallavicini Ede örgróf, Rosenberg Gyula, gróf Teleki Sándor, gróf Zichy Agost, Firczak Gyula, Wlassics Gyula és Vörös László.

A Reichskorrespondenz jelenti: Az osztrák delegáció megnyitó ülése kedden é hó 15 én délelőtt 11 órakor tartatik.

mint máskor. Nem vette nagyra a dolgot. Én nem szóltam. Minek is szóltam volna? Annak hiába beszélt az ember. Meg aztán már utána volt. Egy pipára való dohányt kért tőlem. Adtam neki. Rágyujtott. Nagy pipás ember volt. Sohase szakadt ki szájából. Mentem vele egy darabig. Mikor az országuttra kiértünk, elváltunk. Azt mondta, hogy dolga van.

— Mi dolgoz van Miska? — kérdeztem.

— Elmegyek a Julishoz. Ebédet főzött. Elgyűhethnél te is egy is töltött káposztára.

— Nem mentem el, — folytatta a vén rab — nem tudtam volna egy falatot se lenyelni. Ott láttam volna mindig a megfojtott szerviánust a kidülledt szemével. Mert úgy tudjátok meg, hogy nem minden kinek van ahhoz természete, hogy embert öljön. Én magam husz esztendőig voltam futóbetyár. Csavarogtam erdőkön, réteken, állottam a zivatart, szaladtam zsandár, pandur, farkas elől, de egy ma született gyermeket se tudnék megölni, ha a dárius kincsét lehetne megszerezni vele.

Aszondom nektek, hogy arra születni kell. Mert mindenféle ember van a világon, aki, született.

Nincs furább jószág a világon, mint az ember. Ha láttatok volna a Miskát úgy, ahogy én láttam. Olyan jámbor képe volt, mint aki háromig nem tud elszámolni. Soha nem veszekedett, nem marakodott. Még karonkodni is csak nagyon elvéte hallottam. Amit kérték tőle, azt odaadta, jó szívvvel adta. Aztán ehun, egyet gondolt

A székely kérdés.

Írta: **Kassay F. István.**

III. fejezet.

(Negyedik közlemény.)

Feltártam az oláh térhódításnak mi-benlétét, főleg a hátrányos szempontokat emelve ki, most vizsgáljuk a derűsebb oldalakat és az orvoslás módjait, a melyeket már megvalósítottak és a melyek még megvalósításra várnak.

A székely magyarság fentebb vázolt szomorú állapota azért nem kell, hogy teljesen kétségbe ejtsen bennünket, mert a baj egy kis aldozattal orvosolható. Es ha a kormány, meg a magyar társadalom erre hivatott tényezői mérlegelve az ügy rendkívüli fontosságát, akcióba lépnek, a kedvező eredmény, mint már az eddigiekből is teljes biztossággal megállapítható, nem fog elmaradni. A székely miat már láttuk, sokkal szaporább, expanzívabb természetű népfaj, mint az oláh, hisz a természetes szaporaságot tekintve ez áll csaknem leghátul nemzetiségeink között.

Télen a madár nem költ fiókákat, fagyos földben a mag nem csirázik. Csak vigyünk egy kis derűt, egy kis napsugarat a rideg székely gazdasági viszonyokba, csak teremtsük meg számára azokat a feltételeket, melyek a természetében rejlő erők kifejlődésére szükségesek, s a melyeket a mostoha viszonyok tönkre tettek, magától fogja akkor a románságot visszaszorítani az őt megillető helyre. A székelynek veleszületett magas intelligenciája, ügyessége, élelmessége, mozgékonysága, közmondásossá vált furfangossága a tunya, kényelemszerető, melázó oláh természettel egy napon sem említhető. Intelligencia, műveltség tekintetében mélyen allatta áll az oláh a székelynek, a mi pedig az élelmességet illeti, ebben lefözi a zsidót. Nagy szó ez, pedig té-

megfojtja az az öreg szerviánust . . . Mintha kénytelen lett volna vele. De még aztán jön a java. Befogták s másodnapra tisztára, apróra bevallotta az egészét. Mint a jámbor gyerek, aki nem tud hazugságot a lelkére venni. Őlni igen. Hát nem figura az ilyen? Mondom, megvallott mindent, még azt is, hogy három évvel az előtt is gyilkolt. Pedig azt nem is kerdezték tőle. Az ördög se gyanította. De ő elmondta hűségesen. Más ember, ha egy malacot lop, hát körömszaka itig tagadja . . . Nem igaz?

A rabok igent bólintottak és elmélyedtek gondolatokban. Az öreg egyet nyujtózkodott, megigazította a szalmavánkost, aztán folytatta:

— Azért mondom, hogy tökéletlen volt a Gábor Miska. Azt hiszem, mind olyan aki ő. Sokat ismertem ebből a fajtából, mind hibás volt. Hiányzott egy ke-reke. Sajnáltam őket. De a legjobban a Gábor Miskát . . . Nem éppen azért, hogy felakasztották, arra rászolgált. Az muszáj volt, nem tudott kitérni előle . . . neki szaladt, mint a csökönyös állat a veszedelemnek. Nem azért sajnálom, hanem két hétre rá találkoztam a Julissal. Cifra volt, mint rendesen, a topánkája nyirkogott

— No, Julis — mondok — sajnálod-e a Miskát?

— Sajnálja a fene! Minek volt olyan macska . . .

— Ezért sajnálom, nem másért — fejezte be a rab Gábor Miska jellemrajzat.

nyek bizonyítják. Míg Magyarország összes többi vidékein 1000 lélekre átlag 49 zsidó jut, addig a Székelyföld négy megyéjében ezre nem egészen 12. Élénken bizonyítja ez a két szám a székelynek különben ismeretes üzleti szellemét.

A mi azonban az oláhságnak a székelyekkel szemben sok máson kívül fő hátrányát képezi, t. i. feltűnő szaporatlansága, azon segíteni nem lehet, az nemzeti saját-sága, veleszületett tulajdonsága. A gyors eszű székely a magán kívül elsajátít egy-két idegen nyelvet, kivált ha a viszonyok rákényszerítik, de az oláh epen műveletlensége által hódít, mert a magán kívül, ugyan legyen esetre rá, hogy más nyelvet megtanuljon, hanem megtanul oláhlul az, a ki vele beszélni akar. Nagyon természetes, hogy ez nem fog mindig így menni.

A legfontosabb volt a baj felismerése, ez már szerencsére megtörtént és a kezdeményező lépések is megtették arra nézve, hogy legalább a magyar lakosságot ne engedjük az oláh által beolvasztatni.

Első feladat azokban a községekben, a melyekben bármily csekély számmal vannak magyarok, magyar népiszkolák, népkönyvtárak, népkörök létesítése az összetartozás érzetének, a nemzeti szellemnek erősítésére. Nagynevű volt kultuszminiszterünk Wlassics Gyula a magyar nyelvűek számtalan védőbástyáját állította fel a nemzeti-ségek által veszélyeztetett magyar községekben népiszkolák képében. A hol csak szerény eszközeivel teheti, az Emke, ez a magasztos czelu egyesület is állít fel iskolákat, főleg a fenyegetettebb vidékeken; jutalmazza a magyar nyelv tanítása körül érdemeket szerzett tanítókat és még számtalan más módon tesz megbecsülhetetlen szolgálatokat a nemzeti ügynek, sajnos azonban, még mindig nem rendelkezik azzal az anyagi erővel; a mely céljai sikeres megoldására szükséges volna; itt pedig a magyar társadalom a hibás, a mely nem támogatja olyan mérvben ezt az egyesületet, a mint eléggé ki nem emelhető szent missziója megkívánná. Minden igaz magyar ember, még a legszegényebb is, tagja kellene hogy legyen az Emeke; azt a néhány koronát, amit ide ad, utódainak, a jövőben Magyarországának adná.

Népkönyvtárak létesítése körül a kultuszminisztériumon kívül az Eke fáradozik; ennek az egyeletnek, a mely szintén a legnagyobb fokú elismerést érdemlő buzgalommal viseli szíven és irányítja a székely ügyeket, ezen ügyek minden irányban való ellátására külön osztálya is alakult; a közreműködésével felállított népkönyvtárak száma eddig meghaladja az 50-et. Az Ekének Debreczenben is szép számmal vannak tagjai, a kik nagyon élénk és dicséretreméltó tevékenységet fejtenek ki a székely nép bajainak orvoslása körül.

A debreczeni Székely Egyletet bátran követendő példa gyanánt lehet a többi magyar városok elé állítani; rövid fennállása óta székely iparcikkék kiállítására, elárusítása, a társadalom érdeklődésének a székelyek sorsa iránt való felkeltése által annyit használ ennek az ügynek, hogy az ezután kiattól a lehető legjobbat várhatjuk.

Nagyon figyelemreméltó az a terv, a mit újabban a nagy publicista Beksics Gusztáv hangoztat, nevezetesen a magyar-ságnak Erdélybe való telepítése olyanformán, hogy a kormány megszerelvén a szükséges területeket; a Maros, Szamos és a Kükküllök völgyeit meg a Mezőséget, a hol különben kisebb számban máris lakik magyarság; altöldi telepésekkel rakja meg. Így a Székelyföldön és a Mezőségen kívül a folyók völgyei is a magyarság gócpontjaivá válván és mint valami csatornának az erdélyi

magyarságot összekötve az alfölddel, jelentékeny befolyással volnának a nemzeti egység, a magyarság erősítésére, terjesztésére, a nemzetiségi tömegeknek egymástól való elválasztására.

Ilyen nagyszabású akciókat azonban természetesen csak a kormány kezdhet jelentékeny pénzáldozattal. Darányi meg is kezdte volt, de fájdalom, a nagyhatalmi ábrándok miatt az államra háruló óriási terhek következtében csak igen szegényes módon és eszközökkel. Eddig mindössze egy telepítés történt, a fehéregyházi. Hogy az új kormány fogja-e folytatni, még nem tudhatni.

A telepítéssel kapcsolatosan vár megoldásra a középirtokos osztály reorganizációjának a kérdése. Mint említettem volt, a Székelyföldről is jó részben kipszult a középosztály, az az elem, a mely mindenhol a nemzeti kultúra letéteményese, a világosság terjesztője a nép széles rétegeiben, a nemzeti eszme fátylahordozója, általában a társadalom vezetője szokott lenni. Hisz-szük, hogy a gazdasági élet szanálásáról önként megteremtődik a székely középosztály is, a mely igen fontos szerepre van hivatva a nemzeti munkában.

(Folyt. köv.)

Puky Gyula bucsuja.

dec. 15.

Ma bucsuzott el Debreczen város és Hajdúvármegye hivatalos világától Puky Gyula volt főispánunk, aki tudvalevőleg az új kormány rendszerének áldozata.

Puky Gyula két éven keresztül vezette a megye és város ügyeit abban a liberális szellemben, a mely szellemet az igaz hazafias törekvések jellemezték, politikai pártoktól eltekintett pártatlanság, szigorú szemellett tartása a város és vármegye jól felfogott érdekeinek.

Nemes és szép volt a bucsu. Puky Gyula ismert férfiasságáról úgy a vármegye, mint a város tisztviselői kara előtt kijelentette, hogy a kormány változással beállott új rendszer nem tartja az ő hazafias törekvéseivel megegyezőnek.

Athidalhatlan ellentetek vannak az új kormány törekvései is az ő legigazabb meggyőződése közt. Ezért kénytelen ő vissza vonulni abba a nyugalomba, a melyre különben is rászolgált hosszú hivatalos pályafutása után.

Jellemző ez a mai politikai állapotokra, ennél találóbb, hübb kritikát nem is lehet mondani a Tiszá-kormányról.

Az ünnepélyes bucsuzás lefolyásáról a következőket írja tudósítónk.

A megyénél.

Hajdúvármegye tisztikarától ma délelőtt 10 órakor bucsuzott el Puky Gyula, a főispánlak fogadó termében.

A bucsuzásnál jelen volt a megyei tisztikar teljes számban Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán vezetés alatt.

Puky Gyula azzal kezdi beszédét, hogy természeti tünemény hogy a levegőben

levő tárgyak, ha könnyű a fajsúlyok, akkor felszállanak, ha nehéz, akkor a földre esnek. Ugy látszik az ő izomzata nagyon erős a jelenlegi viszonyok között ezért kellett visszacsúszni az anya földre. Már a Khuen Héderváry-kormány idejében érezte ő, hogy visszakell vonulnia a megváltozott politikai viszonyok miatt, de akkor még a legnagyobb zavar uralkodott az országban s ilyen időben nem akart elzárkózni a köteleesség teljesítése elől, Most azonban hogy a Tiszá kormány életbelépett vissza kell vonulnia mert legjobban meggyőződését nem tudja alárendelni más ellenkező véleményeknek.

Hosszu pályafutása alatt ezt tanulta az igazságszolgáltatás szolgálatában, hogy meggyőződését semmi körülmények közt ne változtassa meg.

Ezért kell távoznia. Fájó szívvel távozik attól a tisztikartól, melyet két év alatt csak becsülni, szeretni tanulni meg, de mennie kell, mert a Tiszá-kormány törekvései és az ő meggyőződése közt athidalhatlan ellentétet képeznek. Azzal a kormányzati rendszerrel, a melyet Tiszá állított fel, egyet nem értett.

Különben is pályafutásának alkonyán áll, megérett a nyugalomra. De mielőtt végkép bucsut mondana kéri a megyei tisztviselői kart, hogy szívük egy kis zugában őrizték meg szeretettel az ő emlékét.

Ezután Rásó Gyula mondott meleg szavakban bucsut Puky Gyulának, tolmácsolva az egész tisztikar osztatlan nagyra-becsülését, szeretetét és tiszteletet a távozó volt főispán iránt.

A városházán.

Meghatottságig szívélyes volt az a bucsu, mely a városházán volt.

Délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében gyűlt egybe a városi tisztikar, Kovács József polgármesterrel az elén. A tisztikar tagjai egymás között beszélgetve, mindegyik sajnálkozva beszélt Puky Gyula távozásáról.

Kévéssel 11 óra után lépett a terembe Puky Gyula. Ahogy megjelent, zugó éljenriadat fogadta.

Puky Gyula a félkörben elhelyezkedett tisztviselők elé lépett és meghatva a következő gyönyörű, hazafias érzésektől duzzadó beszédet intézte az egybegyűltekhez:

Mielőtt e helyet elhagynám, végleg távoznám e várostól, nem tagadhatom meg magamtól, hogy önöket még egyszer ne lássam és még egy utolsó bucsuzót ne intézzék önökhöz.

A politikai közéletben szokott jelenség, hogy a kormány tagjainak változása alkalmából rendszerint kisebb nagyobb mértékben a kormányzat vidéki közegei is változnak. Így a legutóbbi kormányválság alkalmával ez a változás legelső között az én személyemet is érintette.

Nem váratlanul jött, készen voltam rá hogy befog következni, mert hiszen tudhattam, hogy ez az előzmények szükség szerű következménye lesz.

Képzelnem sem tudok öntudatos, összehangzott kormányzatot anélkül, hogy a kormányzat kezelői és vidéki megbízottai között politikai kérdésekben nézeteltérés ne legyen.

Azonban ez a feltétel az én személyemre nézve hiányzott. Nem vitatom vajon én tértem-e el attól az iránytól, melyet 2 éves működésem óta kezdettől fogva itt képviseltek, avagy pedig a mostani kormányzat program változott.

Az azonban tény, hogy a mostanit megelőző kormány programja s a mostani kor-

mány programjü között is nagy ellentét áll fenn, valamint áhidalhatatlan ellentét áll fenn a mai kormány elnök programja és az én meggyőződése között, melyet ki egyenliten nem tudtam, de nem is kívántam.

Megakádhályozhattam volna ezt a személyemet érintő válságot, ha egyet megtanultam volna, amit meg nem tanultam: tudjam az én meggyőződésemet mások meggyőződéséhez alkalmazni, tudjak a hatalomhoz simulni.

Azt nem tudtam, nem fogom megtanulni soha.

Azt azonban megtanultam, hogy meggyőződést másoktól nem kérek soha, meggyőződésemet követni fogom minden viszonyok, körülmények között, nem törődve azzal, mi lesz ennek jövő következménye, nem tekintve azt, összeütközésbe jön-e az én saját viszonyaimmal, érdekeimmel.

Az én személyem hónapok óta a levegőben függött. Két irányban választhatam vagy felfelé, vagy lefelé. Én az utóbbit választottam.

Nagy befolyást gyakorolt rám az édes anyaföld, mely alulról vonzott, közelebb éreztem magam a hazához.

Nem mondom, hogy könnyen válok meg innen. Nem tagadom, nehezemre esik a válás. De nem a hatalom utáni vagy teszi nehezé a válást.

Régi volt az az idő, nem nagyon régi mikor a bíróságnál itt működtem, de ez az idő elég volt ahhoz, hogy ragaszkodjam a városához, hazafiasan érzős gondolkozó polgárhoz, derek tisztviselőihez.

Ezért fáj, hogy el kell költözöm ebből a városból, melyet második otthonomnak tekintek, melynek földje legkedvesebb emlékem tartja itt: drága édes atyám hamvait fedi. Azért fáj a válás is, ezért esik nehezemre.

Voltak terveink, melyet a tisztikkal együtt akartunk megvalósítani. Azonban rövid ideig tartó működésünk, meg a súlyos politikai válság nem volt alkalmas, hogy ezeket a szép terveket megvalósítsuk, keresztülvigyük.

Miudemellett nyugodtan távozom, mert ennek a városnak sorsa olyan tisztikar kezében van, mely valóban hivatása magaslatán áll.

Szivemből óhajtom, segítse az Isten ezt a derek várost a haladás útján, azon melyen régi idők óta halad és készítse elő a tisztikar e város jövő dicsőségét.

Szivem melvől kivánom, hogy a tisztikar, az én kedves és tisztelt barátaim működését Isten áldása kísérje, működjenek sikeresen és érjék meg működésüknek dicsőségét, jutalmát.

Hálás szívvel mondom köszönetet jóindulatukért, támogatásukért és utbaigazításukért, melylyel az én fogyatékos tehetségemet a közigazgatás terén fejlesztették.

Ha van kis hely a szívünkben az én számomra, úgy kérem tartsanak meg jóindulatokban.

Az Isten sokáig éltesse önöket!

Lekes, perczeig tartó eljenzéssel fogadták Puky Gyula bucsuszavait, kin észrevehető volt, mennyire nehezére esik neki a válás e várostól. Meghatva állott volt tisztviselő társai előtt.

Az eljenzések lecsillapultával Kovács József polgármester a maga és tisztviselő társai nevében intézett szívélyes bucsuszavakat a távozó Puky Gyulához.

Mikor 2 év előtt Méltóságod körünkbe visszatért, — kezdte bucsuszavait a polgár

mester — a közönség osztatlan szeretete, tisztelete, bizalma fogadta, mert tudta, hogy a közigazgatás élén is olyan bölcsen, pártatlanul és igazságszeretettel fog működni, mint akkor mikor az itt székelő kir. tábla élén állott. És ma, mikor a városból távozik, épügy, mint akkor, most is a közönség bizalma, szeretete, tisztelete és halája kíséri el.

De sokszor rászolgált e szeretetre, halálra e tisztikar részéről is, mert e tisztikar tanuja volt, miképen működött a haza, a város érdekében.

Rövid ideig volt közöttünk, de bizonyos, amit Méltóságod nem említett, hogy e rövid működése alatt is feledhetetlen emlékeket hagyott hátra.

Ha a királyi kegy nem is tudja ezt, mi tudjuk.

Elösmeréssel kell adóznunk azért, hogy megszűntette a politikai viszalykodást, a város pénzügyeinek rendezését előmozdította, lelkes harczosa volt, hogy a város és felekezetek közötti iskolasegélyezési ügye oly szép megoldást nyert, kiváló sőt, legtöbb része van a gyermekmenhely, a siketnéma intézet létesítésében és a mi a város lakosságát vagyoni pusztulással fenyegette, a hazbéradó megoldásában Méltóságod közbenjárásának szintén nagy része van.

Nekem kiválóan különösen, de a tisztikarnak is mélyen fáj, hogy méltóságodat hazaszeretete, a változott politikai viszonyok oda juttatták, hogy távoznia kell és a tisztikar vezető nélkül van.

Kérem Méltóságodat vegye tudomásul fogadja el szeretetünk kifejezését és mi kérjük, tartson meg emlékezetében.

Éljen soká a haza javára!
Hosszantartó, szivből fakadó eljenzés kiterje a polgármester szavait.

Puky Gyula ezután odament a polgármesterhez s úgy tőle, mint az összes megjelentektől külön-külön szívélyesen elbucszott.

Bucusu a sajtótól.

Mikor Puky Gyula a tisztviselőknél befejezte a bucsuzást, a jelen volt hírlapok tudósítóhoz ment és mindegyiknek külön külön köszönetet mondott azért a jóakaratu támogatásért, pártfogásért, melyben itt tartózkodása alatt a sajtó részesítette.

A tisztviselő Puky Gyulát éltetve, távoztak a teremből, Puky Gyula még sokáig elbeszélgetett a polgármesterrel és a jelen volt hírlapírókkal.

NAPI HIREK.

A Bocskai szobor.

(A vármegyei közgyűlése előkészítése.)

decz. 16.

Holnap tartja rendes téli közgyűlését Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága.

A közgyűlés tárgyszorozatát tegnap készítette elő folytatólagon az állandó választmány Rásó Gyula elnöklete alatt. Az ülésen jelen voltak Veszprémy Zoltán főjegyző, Czeglédy Mihály, Pénzes Sándor, Pákozdy Sándor, Dávidházy Sándor, Dalmy Barna és Szabó János.

Az ülésen különösen széles mederben indult meg a tanácskozás a Bocskai szobor tárgyában. Mindannyian megegyeztek abban, hogy a H.-Böszörményben felállítandó szobornak monumentálisnak kell lenni s feltétlenül abszolútbecsű műben szabad csak megörökíteni a nagy hajduvezér dicsőségételjes emlékét.

Dávidházy Sándor örömmel jelenti, hogy H.-Böszörmény városa 20.000 koronát szavazott meg a hazafias célra. Az állandó választmány határozata szerint — javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy H.-Szoboszló és Nánás városok ugyszintén a hajdumegyei községek is hivassanak fel adakozásra és gyűjtésre. Hajdúvármegye most ne határozzon abban a kérdésben, hogy milyen arányban járuljon hozzá a szobor költségeihez, hanem indíttassék meg a szobor felállításaink előmunkálata s ez után majd a tavaszi, májusi közgyűlésen határozzanak a költséghozzájárulás ügyében.

A szoborbizottság és az állandó választmány javaslata szerint a szép hazafias cél érdekében nagy buzgalommal kell megindítani Hajdumegye minden részében a gyűjtést, miután e tekintetben a megye területén túl nem terjeszkedhetünk, már pedig egy monumentális szobor költségei legalább 70—80 ezer koronába kerülnek.

A választmány ugyanis a Zilahi Vessényi szobort vette alapul, ez pedig a leplezési, felállítási költségeken kívül 60 ezer koronát igényelt.

Dr. Kalmár Antal könyvének elkobzása.

decz. 15.

Érdekes kis jelenet tűzódik a Kalmár Antal dr. nagy feltűnést keltett s a tegnapi esküdtbírósi tárgyalás alapját képező könyvények elkobzásához, melyet maga a kiváló író beszélt el tegnap.

Mikor a budapesti ügyészség a rendőség által fogatósította a bírósági ítélet rendelkezéseit s elkoboztatta a híres közjogi kritikát tartalmazó könyvet, beállított egy rendőrbiztos egyik fővárosi könyvkiadóhoz s kérte az oda eladás végett beszállított Kalmár-féle könyveket.

— 100 darabot kaptam, de csak 94 van már meg, 6 darabot eladtam.

— De önnek kötelessége megmondani, hogy kiknek adta el a könyvet. Mert mi sorra járjuk a vásárlókat s a törvény nevében elfogjuk kobozni a könyveket.

A kereskedő mosolyogva felelt: Kérem, kérem nincs kifogásom ellene. Én a könyveket eladtam Széll Kalmán miniszterelnök urnak, Plósz Sándor igazságügy miniszter ő nagyméltóságának, Wekerle Sándor urnak a közigazgatási bíróság legfőbb elnökének, Blaskovics és Sarkány kir. tábla elnököknek és Madarász Beck Nándor urnak a Magyar leszámítoló bank elnökének.

A rendőrbiztosnak a torkán akadt a megjegyzés erre. Na ezektől már csakugyan nem lehet elkobozni. És ezek után csak azon csudálkozott, hogy Kalmár könyvét nem vette meg maga ő felsége a király is.

Kossuth és Thaly üdvözlése.

A nádudvari választókerület választói Doby Sándor pártelnök aláírásával tegnap táviratban üdvözölte Kossuth Ferenczet és Thaly Kálmánt abból az alkalomból, hogy meggátolták a függetlenségi és 48-as párt szakadását és a pártegység fönntartásával a jövőben a sikeres, hazafias küzdelmet biztosították. A kerület képviselőjét, Papp Eleket pedig arra kéri a táviratban, hogy mint eddig, továbbra is rendületlenül küzdjön ama zászló alatt, a melyet Kossuth Ferencz lobogtat.

Légszergyár jövedelme.

A légszergyár igazgatósága most állítja össze a gyár ez évi zárszámadását és a közgyűlés elé terjesztendő jelentését, örövendetes az, hogy a magánfogyasztók száma folyton növekszik és hogy a légszergyár ez évi jövedelme meghaladja a 80000 koronát, felülmúlja a múlt évi hasznot.

Városi közgyűlés.

Debreczen város törvényhatósága dec. hó 17-ik napján — csütörtökön — délután 3 órakor a városháza közgyűlési termében bizottsági rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Belügyminiszter ur 5789—1903. eln. sz. leirata, mellyel Puky Gyulának a főispáni állásától Ő Felsége által legkegyelmesebben történt felmentését tudatja. 2. Belügyminiszter ur 115,105-1903 sz. leirata az iparos tanonciskola építése tárgyában. 3. — Utadó zárszámadás az 1091. és 1902. évekről. — 4. Tanácsi jelentés a hazadó ügyében. 5. Az állandó bíráló választmány jelentése a legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1904. évi névsorának bemutatásával. 6. Tanácsi előterjesztés az elhalt törvényhatósági bizottsági tagok helyének betöltésére vonatkozólag. 7. A közigazgatási bizottságba 5 kilépő tag helyének 1904. és 1905. évekre választás útján betöltése. 8. Igazoló választmányba 5 tagnak egy évre megválasztása. 9. Számonkérőszékbe 2 tagnak megválasztása. 10. Tanácsi előterjesztés gyámpénztári tartalékalap jövedelmének miként felhasználásáról szóló költségelirányzat beterjesztése tárgyában. 11. Tanácsi előterjesztés özv. Gergely Antalnénak özvegyi segély és gyermeknevelési járulék megállapítása iránti kérvénye tárgyában. Debreczen, 1903. évi december hó 14-én.

Kinevezés.

Az igazságügyminiszter Dr. Visky Sándor debreczeni törvényszéki aljegyzőt a debreczeni kir. törvényszékhez jegyzővé szerezte ki.

A légszészvilágítás fejlesztése.

Mióta légszészvilágítást a város házi kezelésébe átvette, a légszészvilágítás rohamosan fejlődik. Azokból az utcákból, melyekben ezideig világítás nem volt, csekély számú volt már, hol még nincs gázlámpa. — A várost körül övedző nagy köröső — munkalatait — még e hóban befejezik és ha az idő enged, folytatják a csövek lefektetését azokon az utcákon, melyek itt a tervek szerint sor kerül, hogy gázvilágítással lássanak el. Az eddigi munkalatoiból itélve biztosra vehető, egy utcája sem lesz Debreczennek, mely világítva ne lenne. A légszészgyár igazgatósága az utcák világításánál czélszerű és modern városához hasonló újítást honosított meg, nevezetesen a lámpákat nem a házak falain helyezi el, hanem a gyalogjáró szélein, teljesen külön álló oszlopokon.

Mérenylet a vonat ellen.

A múlt héten a Debreczenből induló 11 órás éjjeli személyvonat elé Szoboszló és Kaba között a 97. számú őrház közvetlen közelében, nem messze a táv. jelzőtől még eddig ismeretlen tettesek egy 20 kgr. súlyu ciklopsz követ tettek. A vonat teljes erővel halladván, a mozdony vezető csak akkor vette észre az akadályt, midőn a mozdony már nagy surlódások és rázkódások közben keresztül haladt a követön, melyet alig 2—3 darabra tudott szétmorzsolni. A vonat azonnal megállott, sérülés azonban nem történt s így a vonat kevés késéssel

bejött Kabára. A mozdonyvezető a sinekre rakott követ magával hozta s át adta a kabai állomásfőnöknek, a hol a vizsgálatot, most folytatják.

Az iparkamara közgyűlése.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara december hó 17-én, csütörtökön délután 3 és fél órakor székháza tanács termében rendes közgyűlést tart.

Kucsébrek alkonya.

A debreczei éjjeli világ, karikázó élet ismert alakjai közül egyszer s mindeukorra száműzve lesznek a kucsébrek. Jeney Miklós a bűnügyi osztály vezető rendőrkapitánya ugyanis tegnap éjjel elkoboztatta az összes kucséberekétől a szerencsezacsokókat és a mindenféle edességekkel, cukrokkal telt kosarakat.

Felekezetnélküliek B.-Ujvárosán.

B.-Ujvárosán ugyancsak hódít a felekezetnélküliség eszméje. Már régebben csapatostul léptek ki a református hívek egyházuk kötelékéből s most újabb kilépésekről értesít tudósítónk. E hónapban már három család lett felekezetnélkülivé és pedig a Krva Imre, Koroknai Péter, — Koroknai József — ottani lakosok tekintélyes számmal bíró családjai. A hitehagyottak mind reformátusok voltak.

Talált lószerszámok.

A hajduszoboszlói országoton értékeesebb lószerszámot találtak. Felhívják az illető károsult tulajdonos, hogy említett ingóságokat kellő igazolás mellett a mezőrendőrkapitányságnál átveheti.

Beszámoló.

Kovács Gyula, a hajduszoboszlói választókerület képviselője, vasárnap Balmaz-Ujvárosán beszámoló beszédet mondott, mely után Haranghy István, az ottani függetlenségi párt elnöke, a választók változatlan bizalmáról biztosította a képviselőt.

A kaba—náduvvari vasút.

A kaba—náduvvari h. é. vasut munkalátat február hónapig beszüntették. A munkalatoikkal már annyira előre haladtak, hogy április hó végén ez teljesen átadható lesz a forgalomnak. A kereskedelemügyi miniszter kilitásba helyezte a motoros kocsik engedélyezését — előbb azonban kísérletet tesznek vele a debreczen—büdszentmihályi vonalon és ha itt tökéletesen be fog válni, úgy a kaba—náduvvari vonalon is ezt alkalmazják, mely esetben 24 óra alatt 7 motoros koci fog közlekedni, 5 Kaba és Náduvar, 2 pedig Debreczen és P.-Ladány közt. A teherszállítás lebonyolítására rendes viczinális gőzmozdonyok lesznek használatban.

A vasut kisajátított területét holdankint terméssel együtt 1040 koronával fizette ki a társulat e hó 8-án a feleknek. Forrai Henrik és Fischbein Ignác náduvvari nagybirtokosok, kiknek földjén van a Bajor-Hollói megállóhely, mint egy 6 holdnyi területet, melyet ingyen adtak át a társaságnak. Debreczentől—Náduvvarig a vasuti jegy ára II. osztályon 1 k. 40 fillér, III. osztályon 90 fillér lesz.

Ne határozzon addig

hogy mit vegyen karácsonyi ajándékot férfi ismerősének mig meg nem tekinti az alföld legnagyobb tajték pipa metsző üzletét a városházával szemben a Debreczen söröző mellett, hol határozottan a legalkalmasabb ajándékokat talál férfiak részére.

Olvasóink figyelmébe

ajánljuk, hogy színehagyott, avagy pecsétetes, elpiszkolódott ruháikat olcsó árak mellett Koncz Józsefnél festessék és tisztítsassák Fűzlet Batthányi-u. 2. sz. a. Műhely Vár-u. 7 sz. zenede során.

Tudomásul.

Jövő ujév napján lapunk: a „Debreczen“ harminczhatodik évfolyamába lép. Ugyanekkor lényeges változáson fog keresztül menni. Nem zárkózik el a modern, fejlett hírlapírás kivánalmai elől. Ugy kiállítás, mint tartalom tekintetében arra a színvonalra igyekszik a „Debreczen“ emelkedni, a melyet városunk közönsége egy minden tekintetben, tehát részlehatatlanságában, jól értesültségében, a gondosan megválasztott anyag feldolgozásában, irodalmi mérték, kiállítás tekintetében, de legfőképen a szép és igaz elérésére, hazánk teljes függetlenségére irányuló hazafias törekvéseiben kifogástalan laptól elvárhat.

A fentebb vázolt kedvező átalakulás mellett azonban a „Debreczen“, hü marad azokhoz az ősi tradíciókhoz, a melyeket közel négy évtizeden keresztül ápolt, a magyarság jogos érdekeinek kivívásáért, hazánk s közelebről a nagy magyar alföld szívet képező Debreczen jól felfogott érdekeiért.

Mikor ismételten hangsúlyozzuk, hogy lapunk továbbra is odaadó hűséggel fogja szolgálni a függetlenségi és 48-as pártot a melynek lobogójára — Magyarország állami önállóságának s függetlenségének visszaszerzéséért folytatott hazafias küzdelem jelszavai vannak felírva s a mely párt nagy és dicső diadalok kivívására van hivatva, csupán annyit jelentünk még ki, hogy a lapunk fejlesztésére vonatkozó most folyamatban lévő átalakulásokat legközelebb részletesen ki fogjuk fejteni.

Addig is kérjük t. elötizetöinket és olvasóinkat, hogy legyenek irántunk továbbra is azzal a kitüntető szeretettel és bizalommal, a mely a Debreczen 35 éves pályafutásának néhány nap mulva felállítandó határkövénél, a sok nehéz küzdelemeken keresztül ment, — de elvei mellett sziklaszilárdan kitartott lapunknak mindenkor legfőbb büszkeségét képezte.

A „Debreczen“ szerkesztősége.

Legszebb karácsonyi és újévi ajándék.

A közeledő karácsony és újév alkalmából kérem a n. é. közönséget, hogy bármilyen megrendelését mielőbb eszközölni sziveskednék. Felvételek naponta borus vagy esős időben is délelőtt 9 órától délután 4 ig Egyben felhívom a n. é. közönség szives figyelmét Platin nagytábla, aquarell Pastel és olaj festményeimre. Bármely kis és régi kép után életnagyságban és élethűen készítek 3 nap alatt (vidékre 8 nap) művészi kivitelű Platin nagytábla kerettel 12 kor. **Balkányi Antal fényképész** Piacz-u. 81. Szpecialista gyermekfelvételekben.

SZINHAZ.**Műsor:**

Kedd Tavasz. (A bérlet)
Szerda Csodagyermek (B bérlet)
Csütörtök Csodagyermek (C bérlet)
Péntek Csodagyermek (A bérlet)
Szombat Lotti ezredesei (B bérlet.)
Vasárnap d. u. Mintaférj este Vándorlegény.

Műsorváltozás. A ma estére hirdettet Tavasz helyett, miután Réthy Laura beteget jelentett, a Lotti ezredesei ez. operett log színré kerülni, mely a tavalyi szezon legkedveltebb darabja volt Felhő Rózsi pompás alakítása révén.

Séta a tárlaton,

A művészet iránti való közérdeklődés a legerősebb előmozdítója a művészet fejlődésének, mert a magyar képzőművészet és ipar művészet csak úgy lehet nagygyá, csak úgy lehet magyarrá, ha a közönség azt felkarolja s ha kell anyagilag is támogatja.

Elismerést érdemel, tehát a „Debreczeni műpartoló egyesület”, mely lehetővé tette azt, hogy most már minden évben rendszeres tárlatokban gyönyörködhetik a város nagy közönsége, sőt mi több olcsó pénzen művészi képekhez hozzájuthat.

Dicséretes kulturmissio ez, mert a közérdeklődést felkeltette, bár olykor cigányzenére is volt szüksége, de itt nem ő a hibás.

Folyó hó elején nyílt meg az „Iparos Otthon” dísztermében a „Debreczeni műpartoló egyesület” képkiallitása.

A jeles művészi alkotásokban gazdag tárlat egyike a legsikerültebbeknek. Örömmel láthatja minden magyar ember, hogy a nemzeti művészet megeremtésére van már sok kiváló tehetségünk, a kiknek komoly törekvésükről tanuskodik munkáik bármely tárlaton is megallanak helyüket.

A kiállítás a tájképfestők diadalát mutatja. A kiállított 183 képnek csaknem fele tájkép.

De vegyünk szemügyre ezek közül egy-néhányat! Mindjárt az első galériában feltűnik Nagy Lázár Ojtózi zuhatagja biztos technikájával s pazar színeivel. Úgy látszik a modern iskola híve, a ki nem sajnálja a festéket.

Olgay néhány kisképet állított ki s nagyon kar, hogy ezek közül egynemelyik vázlat, „Kora tavasz” című képe azonban megerősödött tehetségéről tanuskodik.

Palfy József, Telepi Károly és Kézdi Kovács László után a legszebb tájképeket állította ki.

Egyszerű dolgokat választ képtárggyul, de azokat mindég friss színekkel és biztos rajzolással oldja meg. Sok tájképe közül a legszebb a (Hortobágy partján) melyen meglátszik, hogy a természet közvetlen hatása alatt készült. Palfy különben, mint zsáner

kép festő is kitűnik. Mükedvelők című plenér képe ugy színezésben, mint jellemzésben kiváló. Őletes csinos festménye a part partján kényelmetlen helyzetben festő piktorja is.

Kovács János két komoly szép munkával szerepel. Kár, hogy több képet nem állított ki.

Nyilas Sándor „Karinthiai táj” a és „Park részlet”-e az újabb iskolák hatását érezteti, bár a „Rózsák” című műve figyelemre méltó alkotás.

Szlányi Lajos a tájkép festők legszorgalmasabbja, ki már több művészi alkotást nyújtott a hazai képzőművészetnek tizenhét darab képet állított ki. Előszertettel festi a szántó földek messze nyuló tábláit, mezei utakat, árok menti fasorokat. Tárgyai a természetes színek igazságaival kellemesen hatnak a szemlélőre. „Esti hangulat” a a mély érzésű előkelő művészt mutatja, a ki betud férközni az emberek szívébe.

Értekes dolgokat küldött Kimnách László. Röpke napsugár című festménye egyik a legszebbeknek. Virtuoz ecsetkezelése csak emeli képei hangulatát.

Brodnyánszky poetikus téli estje szinte árasztja a hideget. Igazán sajnálhatjuk, hogy több képet nem láthatunk most tőle. Önkénytelenül eszembe jut a bizonyos adoma, hogy mikor egy országos híru szobor átvételénél egy gypszfigurás léven a bíráló, oda nyilatkozott, hogy „a mi jó az jó.”

Knap Imre szeret a messze idegenben elmerengni. Általában bizonyos komopolita irány látszik képein. Kiállított festményei azonban műbecsessel bírnak.

Pasztelt nagyon keveset lehet találni s így ennek a képviselője csak nem egyedül Poll Hugó. „Jegenyék” című képe élénk megfigyelő képességről tanuskodik. Van benne bizonyos mélység s világító erő.

Magyar Mannheim Gusztav ez a sok oldalú tehetség, jeles művésznek bizonyult megint. 117. számú festménye (Dánosi udvar) bájos motívumaival szinte kiválik a mellette levő festményekből.

Vajda Zsigmond „Nádas táj” a fi gyelemre méltó munka, de ugylátszik nagyobb tudással rendelkezik az arckép festés terén.

Hatalmas collectióval van képviselve Bosznay István. Az ő festményei méltatására egy külön cikkkel kellene szentelni.

A kiállításon igen kevés arckép látható. E kevés között egyike a legértékesebbeknek Balló Ede férfi arcképe (15. sz.) A magyar közélet számos jelesét festette le már Balló, az ő biztos, mesteri ecsetjével. Portreit erőteljes színezés s tipicus hasonlatosság jellemzi.

Brucek Lajos egy bájos fiatal parászt leánnyal dominál (3. sz.) Rajzó Miklós pedig két arcképpel bizonyította be azt, hogy helybeli jó arckép festőnk is van.

Stein János Laurája előkelő finom technikát mutat, míg Gergely Imre Renaissance a spanyol Velarquerre emlékeztet.

A legbájosabb festménye a tárlatnak Innocent Ferencz Madonnája. Meleg friss színekkel fest és határozottan meglátszik rajta, a franczis iskola egészséges hatása. Leghamarabb akadt vevőre Szeneš Fülöp 78. sz. képe (Favorit) megizmosodott tehetségéről tanuskodik ez a képe. Kár, hogy nem megfelelő világításban láthatják.

A tárlat szenzációja Fényes Adolf „Anyaság” című compositiója és a „Köröm tisztítás”. Az előbbi egy nagy méretű festmény, a másik pedig miniatur.

Fényes Adolf realistikus tárgyát fényesen testesítette meg s azt a nehézségeket, a melyekkel meg kellett küzdenie olyan

könnyen legyőzte, hogy bámulatra ragadja egy a laikust, mint a szakértőt.

A „Köröm tisztítás” olyan finoman van kidolgozva, hogy, ha már föl volna találva a színes photographia, színes fényképek néznénk.

A zsáner képek közül feltűnik még Kubányi Lajos „Tréfa” című képe.

Illés Antal: Derűre boruja. Neogradi Antal 9. sz. (Ketteskén) gvauche festménye. Csók István „Ábránd”-ja.

Bákos Tibor, mint állatfestő jeleskedik különösen jól sikerült a „Részvét látogatás” című képe.

Kóbor Kornél.

Törvénytörések.**Királysértést dicsérő ügyvéd.**

dec. 15.

Dr Király Péter sajtópörének tárgyalása, — melyről tegnapi számunkban bő részletekben beszámolunk — tegnap este 7/2 7 órakor ért véget.

Papp Zoltán, a kiváló potitikus bebizonyította ezen a tárgyaláson hogy egyike legkiválóbb jogászainknak is. Az ügyész válaszára remekül visszaválaszolt. Kérte az esküdteket hogy mondják ki, hogy Dr. Király Péter nem bűnös, a királysértés dicséretében.

És az esküdtek tényleg erre az álláspontra helyezkedtek.

Este 7/2 7 órakor hirdette ki Keeskeméthy Lajos az esküdtek verdiktjét, mely szerint a kir. ügyész vádjában Dr. Király Pétert nem találták bűnösnek.

Ezek alapján a kir. törvénytörések vádlottat a vádés következményeinek terhe alól felmentette.

A védő természetesen visszavonta az összes semmisségi panaszokat. Papp Zoltán a közönség a törvénytörések előtt megvárta és megéljenzte.

Vegyes hírek.

* **Családi dráma.** Szenzációs családi dráma tartja izgatottságban B. Gyula közönséget. A dráma hősnője egy előkelő uriaszszony dr. Nyisztor Adorján törvénytörési bíróneje. Az asszonynak viszonya volt egy békecsabai irnokkal, Kubik Gyulával, A férj rájött erre és ezért nejét megverte. Pár nappal az eset után a férj beteg lett. Megmérgezték. Kiderült, hogy a felesége mérgezte meg. Az asszony ezenkívül a cselédje szeretőjét egy oláh legényt is felbérelte arra, hogy ha a mér g nem használna akkor az urát löjje agyon. A legény az asszonyt eláralta. Az ügygel szombaton foglalkozott a gyulai törvénytörések vádtanácsa.

* **Borzalmas halál.** Barcsról írják: Borzalmas halálal mult ki tegnapi Barcs mellet levő Rajkovacz pusztán egy 14 éves leányka, Etteni Róza földmives szülők gyermeke. A leányka ugyanis több társával vígan játszadozott s játékközben midőn szaladva egy ház sarkánál befordult, oly szerencsétlenül nekiszaladt egy vele szembe jövő embernek, a kinek kezében egy szénavágó kés volt, hogy a kés mélyen behatott a szegény leány hasába s teljesen felhasította. A Barcsról hozott orvos a beleit visszatette s a mély sebet bevarta, de a kis leány másnap beiső vérzés következtében meghalt.

A nőegylet a szegényekért.

— Az adományok nyugtázása. —

A debreczeni nőegylet nemes szívű tagjai fáradhatatlanul buzgólkodnak azon, hogy minden tőlük telhető módon segítsenek a szegények nyomorán.

Most is házankénti gyűjtést rendeztek és fáradozásuknak sikerét igazolják az alábbi jó szívű adakozások.

Sass Béláné és Karai Sandorné uróok gyűjtése:

Sass Béláné 3 korona, Karai Sandorné 3, Szilágyi Imréné 3; N. N. 3, Bernáth Lajosné 1, Kola Jánosné 10 kor. Kozma nővérek 3, Stern Józsefné 2, Kun 2, Révész Bálintné 4, Csáthy Ferencz 2, Telegdyné 2, Wolfran Ferencz 1, Balogh Ferenczné 2, Fridvalszkiné 60 fill Széli István 1 kor., Erdős Józsefné 1, Karsa Istvánné, Cselei Gyuláné 2 kor, Dr. Jaszi Viktor 3, Darvay Mária 2, Vicziáné 1, Zelenka S. né 1, Békésy Lászlóné 4, Nagy Árpádné 2, Szombati Józsefné 2, Zimmermann Gyuláné 2 kor, N. N. 1 kor., Gajzágó Béláné 2 k. Dr. Tüdős Jánosné 6 kor. Siska Sandorné 2 k. Helle Károlyné 2 k. Ungvári Józsefné 4 k. Dollinger Lajosné 1 k. özv. Nagy Gáborné 1 k. N. N. 1 k. F. E. 1 k. Jobbágy Jánosné 2 k. Gy. K. 2 k. Pünkösztiné 2 k. Dr. Csikos Sandorné 4 k. Géresi Kálmánné 4 k. Paksi Józsefné 2 k. özv. dr. Nagy Lászlóné 3 k. Komlóssy Mihály 2 k. Nagy Gyuláné 2 k. Wenger Lajosné 2 k. N. N. 1 k. Egy iparos 1 k. N. N. 1 k. 40 f. Füleky Pál 4 k. Csiky Lajosné 2 k. Dr. Tüdősné 2 k. N. N. 1 k. Haranghy Györgyné 1 k. G. 50 fl. Moldovanyine 2 k. Dr. Horváth Károly 2 k. Visky Sandorné 1. N. N. 2 k. Bisotkáné, Rhénes Károly. Vásárné, Bekény Péter, Sinay Ida 2-2 korona, Nagy Lajosné 4 korona, Vamosi Zoltán 4 korona, Nagy Andriáné 1 k. Tóth Kálmánné 2 kor. Ungár Albertné 1 kor, Megyesi Ferenczné 2 kor, N. N. 60 fill, Kovács M. 1 kor, Czverdelyné 2 kor, Király Istvánné 2 kor, Madarászné 1 kor, Zelinger Edéné 1 kor, N. N. 60 fill, Őri Sámuelné 2 kor, Hamar Lászlóné 1 kor, Nagy Lajosné 1 kor, Dr. Nagy Zsigmondné 4 kor, Dr. Csűrös Ferenczné 1 kor, Telky Matyas 1 kor, Lelesz Lászlóné 2 kor. Axman F. né 2 k. A. N. né 2 k. N. N. 80 fi, özv. Szunyogh Istvánné 2 kor, Lehman Janos 50 fill, özv. Bethlendyné 2 kor, Ban Kálmán 2 kor, özv. Goldstein Mórné 1 kor, Kronenfels 1 kor, Joó Istvánné 4 kor, Várndi Jánosné 2 kor, özv. Némethy Lajosné 2 kor, Szathmáry Mihályné 2 kor. Összesen 199 kor.

Berzöfy Vinczéné és Berger Möriczné gyűjtése: Kálnai Lipót 2 kor., Gramantik Ferencz 1 kor., Varjassy Gyula 40 fill., Benes Gyula 2 kor., Majtényi és Zengevald 1 kor., Szabó István 1 kor., Alföldi taktár 10 kor. Tarbay József 1 kor., Ormódy Lajosné 4 kor., Kemény Mórné 5 kor., Tóth István 4 kor., Tóth Béláné 4 kor., Neumann testvérek 1 kor. Benyáts 2 kor., Nagy Sámuné 1 kor., Zádor Lajos 4 kor., Eperjessy István 2 kor., Tóth Ferencz 1 kor., N. N., 1 kor., Körner 2 kor., Aczél Géza 2 kor., Király Gyula 2 kor., dr. Varga Elemér 2 kor., Roncsik Lajos 2 kor., N. N. 2 kor., Tolnay Kornél 5 kor., Bartha 2 kor., Borsos Kata 2 kor., Hartstein Aladár 1 kor., Hegedüs és Sándor 2 kor., N. N. 40 fill., Farkas 1 kor., Szentkirályi Tivadár 4 kor., özv. Szikszay Józsefné 4 kor., N. N. 40 fill., Kovács Nándor 4 kor., Mihály Sámuel 2 kor., Szedlák és Vámos 4 kor., Freller Józsefné 2 kor., Szilágyi Jánosné 2 kor., Vámos Karolyné

2 kor., Csath 1 kor., Deutsch Lajos 2 kor., N. N. 1 kor., dr. Lukács Emil 8 kor., Fisch testvérek 2 kor., Toth Mari 2 kor., dr. Borbélyné 2 kor., Báró Jászinczynaé 10 kor., Michelstadter-utóda 2 kor., Singer varrógépraktár 2 kor., Székely Imre 2 kor., Goldstein Karolina 2 kor., Kurian Gy. 40 fill., Blattner Gyuláné 40 fill., Mandel és Ta. 40 fill., Letzterné 2 k., Békés 2 k., Szilcz 5 k., Puky Gyuláné 10 k., dr. Király Péterné 2 k., O. J. 2 k. Bechert Manóné 4 k., Springer Józsefné 2 k. K. V. 40 fill. Jungreis Mari 1 k. V. V. 60 fill. Schweitzer testvérek 2 k. Gerendzi Márten 1 k. Urbanovits 1 k. Kegyes F. 2 k. N. N. 1 k., Csikes Ernő 1 k. Tihanyi Józsefné 3 k. Anker 3 k. Dr. Kardos Sámuelné 3 k. Dr. Fáyne 2 k. Liederman Henrik 2 k. Weisz Zsigmondné 30 fill. V. Sz. 30 fill. Witve Falk 2 k. N. N. k. Rázsó Gy. 5 k. Davidhazy 2 k. Miskolczy 3 k. Péntes Nándor 2 k. N. N. 2 k. N. N. 3 k. Özv. Rosenbergné 2 k. Lamprechtne 2 k. Rosenfeld Salamonné 2 k. Krausz Bernát 2 k. Fráter Imréné 2 k. Löfkövcsné 4 k. N. N. 2 k. Fisch Ignátné 4 k. özv. Farkasné 2 k. Dr. Popper Mórné 2 k. N. N. 1 k. N. N. 2 k. Sopronyiné 1 k. Doctor Arminé 2 k. Vadász Emillné 2 k. Dr. Tóbi Elek 4 k. Br. Szőlősi Befané 4 k. Táfler Ignáczné 2 k. Dobieczy Sándorné 6 k. Szikszai Géznáné 2 k. Hofferné 1 k. Wezterné 2 k. Szüts Miklósné 2 k. Összesen 265 k.

(Az adományok kimutatásának közlését folytatjuk.)

IRODALOM.

A jó modor. Utmutató a modern a társasélet kötelességeinek és az illem szabályainak helyes követésére. Ily czimen Szabóné Nogál Janka, a Divat Szalon szerkesztője, ügyes és régen érzett hiányt pótló könyvet irt, mely mindenkinek, ki a társaskörökben forog, rendkívül hasznára lehet. Tartalma: Az első szertartások. A meghívók. Bemutatás. Megszólítás. Látogatás. A jó hangulat és a hang. Lakomák. Az étkezés. Vendéglöben. Bálban. Színházban. Corso. Érekes ismerkedés. Eljegyzések, esküvők. A látható csókok. Nyáron. Levelezés. Képes lapok. Ujévi üdvözlések. Köszöntések. Öltözködés. Gyász. Az élvezetes, könnyed nyelven irt munka ára 2 korona, diszkrétben 3 korona, s karácsonyi ajándéknak mindkét nembeli fiatalságnak megfelel. Kapható az „Erdekes Könyvtár” kiadóhivatalában, Budapest, VIII. József-körnt 65. ugrszintén minden hazai könyvkereskedésben.

Révai Kalendárium 1904. Az évről-évre megjelenő naptárak nagy tömegénél ez a kívül belül magyar szelleme, szines köntösű eleven kalendárium válik ki leginkább. Mint naptár teljesíti ugyan azt a hivatását, hogy az idők mulandóságát jelzi, de egyuttal adja azt, a miből minden örökkévalóság forrása akad, a nemzet szellemi kincsének a leltárát. Ilyképen jelentős szerepe van a Révai Kalendáriumnak széles ez országban: viszi, terjeszti, propagálja és mindenkinek hozzáférhetővé teszi azokat a kincseket, melyekkel a nemzet géniusza áldotta meg a magyart. A jelentős irodalmi alkotások tüzetes ösmertetése. Ignotus, Marczali Henrik, dr. Voinovich Géza, Salgó Ernő, Czákó Elemér magvas cikkei, Ambrus Zoltán. Eötvös Károly, Rákosi Viktor elbeszélései és Heltai Jenő lendületes verse, ez képezi a naptári részen felül tartalmát a Révai Kalendáriumnak, melyet bárkinek ingyen küld meg a kiadóhivatal: Budapest, VIII. Üllői-ut 18.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Decz 15.

Készaru: változatlan.

Buza áprilisra	7.70—7.71
Rozs	6.56—6.57
Zab	5.46—5.47
Tengeri májusra	5.15—5.16

SZINLAP.

Ma kedden, bérlet 64 sz. „A“

Lotti ezredesei.

Nagy operett 3 felvonásban.

Kezdeté 7 órakor.

Holnap szerdán, bérlet 65 sz. „B“

A csodagyermek.

Bohózat 3 felvonásban.

Kardos László

Debreczen, Kossuth-utca 9-ik szám.

A mult évről előnyösen ismert

karácsonyi vásár

kezdését vette és tart e hó végeig. Az e czélra külön választott áru kifogástalan. Az árak felére és háromnegyedére vannak mérsékelve.

A külön választott áruk a következők: Női fehérneműek, ágyhuzatok, paplanok, kávé terítékek, szőnyeg maradékok, Színházi sálak, szines szélű zsebkendők, disztárgyak, szövetszűnyegnyők, női sifon ingek remek hímzéssel, selyem alsó szoknyák, posztó és flanel alsó szoknyák, egyszél lepedő vászon, női ing vászon, ágyceritők, asztalteritők, szépségi ágyhuzatok, selyem ágyceritők.

Egy nagy raktár

karzattellelátva, bármily czélra alkalmas olcsón kiadó Deák Ferencz utca 22 sz.

A világhírűvé vált gyémánt

Bramer posztó kizárólag Boros Testvérek nőidivat áruházában kaphatók. Divatos újdonságok megérkeztek. Olcsó árak. (2)

1545—1903 vksz.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 3140/2—1903 sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kohn Adolf javára Horváth Antal ismeretlen örökösei részére kinevezett ügygondnok dr. Kérészy Árpád ügyvéd ellen 979 k. 98 fill. tőke, ennek 1903 jan. 1-től számítandó 5% kamatai és eddig összesen 114 k. 10 fl. perköltség erejéig 1903 évi nov. 9-én bíróilag lefoglalt és 629 koronára becsült szijgyártó munkák, hám, gyeplő és egyebek, valamint butorokból álló ingóságok 1903 december 16 án dl u. 1/23 órakor kezdetét veendő és Debreczenben Piac u. 4 sz. a. ház udvarán megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1903 nov. hó 29.
Bódogh Zs. bír. kiküldött.

Debreczen sz. kir. város világítási vállalata.

I. rendű tiszta pirszén házhoz szállítva mázsánként **3 korona 60 fillér.**

Megrendelhető a légszuszgyár városi irodájában Piacz-utca 81 sz. 1549—1903 vksz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 3168/13—1903. sz. végzése folytán közhirrre tétetik, miszerint Brüder Hönigsberg, bécsi cég részére Székely Jenő és Társa debreczeni kereskedő cégtől 138 korona 34 fl. tőke, ennek 1903. évi május 4-től számítandó 6 % kamatai és eddig összesen 44 k. 32 fl. perköltség erejéig 1902. november 21-én bíróság felülfoglalt és 1450 koronára becsült férfi és női cipőkből s egyéb árukból álló ingóságok **1903. é. decz. 16-án d. e. 11 ó.** kezdetét veendő és Székely Jenő és Társa cég utóda üzletében Piacz-u. 46 sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Debreczen, 1903. nov. hó 26-án.

Török Péter bír. kiküldött.

Szenzáció!

Nagy karácsonyi vásár!

eddig még nem létezett olcsó árak mellett.

120 cm. széles fin. ruhaszövetek	39	kr.
Francia delaine	37	"
Francia flanellek	39	"
Széles tennis flanellek	15	"
Dívtatos pongis selymek	65	"
Blouz selymek	45 és 55	"
Ruha zephir	17	"
Mosó bársony	45	"

Továbbá gyönyörű alkalmas ajándéczikkek: boák, csipkegallérok, selymekendők és salak, díszkötők, kézimunkák, dívánpárnák, plüs utitakarók, legyezők, nyakkendők óriási választékban.

Bosznay J. és Társa

divatárházában, Debreczen Kossuth-u. 5.

Polgári Takarékos Segélyszövetkezet

Debreczenben.

Piacz-utca 83. Geréby ház.

1904. január 1-én kezdődő VIII. évtársulatára, kölcsönök kedvező visszafizetési feltételek és jutányos kamatláb mellett, már most is folyósít. Kérvények gyorsan intéztnék el.

Az igazgatóság.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai

Debreczen, kistemplom bazar.

Ujjonnan átalakított divatárház.

Külön szőnyegosztály.

Ágy- és Asztalterítők, Függönyök, Bortorszövetek, Kocsitakarók. (2)

Linoleum, Lópokrócok

óriási raktára

Haszonbérlet.

A szatmármegyei Nagy-Ar községben (vasúti állomás: Penyige vagy Fehér-Gyarmat) kastélyllyal és gazdasági épületekkel ellátott

mintegy 1000 k. h. nemesi birtok

135 holdnyi őszi vetéssel

12 évre haszonbérbe kiadó.

A terület 384 k. h. szántóföldből, 375 kh. rétből, 175 kh. legelőből, 26 kh. erdőből és kertből belsőségből stb. áll.

Ajánlatok alulírott igazgatósághoz nyújtandók be.

A debreczeni első takarékpénztár igazgatósága.

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felszabadított a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakráczon megszabadít a betegségtől kitűnően ható szereit által.

A Jurisics-féle Pakráczai cseppek oly csodaszereu balszam, melynek egy házban sem volna szabad hiányozni, mert a **Jurisics-féle Pakráczai cseppek** oly előnyvel bírnak, hogy **minden baj ellen** használhatók és mindig csodaszereu hatással van.

A Jurisics-féle Pakráczai cseppek legbiztosabban gyógyítják a gyomorhajt és székrekedést, gyomorgörsöt, rendetlen s ékürülést, évágytalanságot, aranyeres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorégést, felbűffögést, sápkórt, szédülést és mindenféle gyomorkatarust, de a legényesebb sikerrel alkalmaztatik külsőleg is nevezetesen daganatok, égési sebek, szagattás és köszvényes bántalmaknál, mert ahol semmiféle szer nem használt, ott a **Jurisics-féle Pakráczai cseppek** már rövid használat után nemcsak enyhítést, de gyógyulást hozott. Ezt számtalan hála nyilatkozat minden országból bizonyítja. A **Jurisics-féle Pakráczai cseppek** megrendelhetők közvetlenül **Jurisics Péter** gyógyszerész Pakráczon részétől **403 sz.**

Árak használati utasítással, láda és postaköltséggel:

12 üveg kor. 5.—	36 üveg kor. 12.40	Minden 12 üv. után 1 üv. Pak-24 " " .60 48 " " 16.—

Köhögés, tüdőfájás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldalnyílás, influenza és hurut ellen felülmulhatlan szer a **Jurisics-féle Szlavoniai Növénynedv**. Ára 2 üv. kor. 3.40, 4 üv. 5.80, 6 üv. 8.20. Hideglelés és láz ellen kitűnő szer a „**Febri Fugo**“, mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. Ára 2 üveg kor. 4.20, 4 üv. k. 7.— 6 üv. k. 10. Szlavoniai növénynedvből és „**Febri Fugo**“ból két üvegnél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek rendelésénél is egy üveg Pakráczai cseppet ingyen kapunk.

Jelszavam: **Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!**

Főraktár Budapestben:
Török József gyógytárában Király-utca 12.

Vidmarics Péter magyarázza a Pakráczai cseppek csodaszereu hatását.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárumban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

≡ Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. ≡

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszerháza és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostávi szemben.

